

Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»

СЕРТИФІКАТ

ЗАСВІДЧУЄ, ЩО

Вовк Валерія Юріївна

9 ВЕРЕСНЯ 2022 РОКУ ВЗЯВ (- ЛА)

Участь у Всеукраїнській науково-практичній онлайн-конференції
«КАПІТАЛІЗАЦІЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЇХ ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»
присвяченій 85 річчю з дня народження доктора економічних наук,
професора, член-кореспондента НААН
ГЛІБА МАКАРОВИЧА ПІДЛІСЕЦЬКОГО

9 годин (0,3 ECTS)

Директор
Лупенко Ю.О.

Лупенко Ю.О.
ПІДПИС

Національна академія аграрних наук України

**Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»**

ПРО

**Всеукраїнської науково-практичної
онлайн-конференції «КАПІТАЛІЗАЦІЯ АГРАРНИХ
ПІДПРИЄМСТВ ТА ЇХ ІНВЕСТИЦІЙНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ» присвяченої 85 річчю з дня
народження *доктора економічних наук,
професора, член-кореспондента НААН*
ГЛІБА МАКАРОВИЧА ПІДЛІСЕЦЬКОГО**

8 вересня 2022 року, м. Київ

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова: Лупенко Ю.О. – д.е.н., професор, академік НААН, директор
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

Члени оргкомітету:

Пугачов М.І. – д.е.н., професор, академік НААН, заступник директора,
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

Захарчук О. В. – д.е.н, професор, завідувач відділу інвестиційного та
матеріальнотехнічного забезпечення, Національний науковий центр «Інститут
аграрної економіки»

Шпикуляк О.Г. – д.е.н, професор, вчений секретар, Національний
науковий центр «Інститут аграрної економіки»

Козак М.І. – к.е.н., завідувач відділу організації наукових досліджень та
інноваційного розвитку, Національний науковий центр «Інститут аграрної
економіки»

Навроцький Я.Ф. – к.е.н., старший науковий співробітник відділу
інвестиційного та матеріально-технічного забезпечення, Національний
науковий центр «Інститут аграрної економіки»

Вишневецька О.В. – к.е.н., провідний науковий співробітник відділу
інвестиційного та матеріально-технічного забезпечення, Національний
науковий центр «Інститут аграрної економіки»

Кісіль М.І. – к.е.н., провідний науковий співробітник відділу
інвестиційного та матеріально-технічного забезпечення, Національний
науковий центр «Інститут аграрної економіки»

ЖИТТЄВИЙ І НАУКОВИЙ ШЛЯХ Г.М. ПІДЛІСЕЦЬКОГО

Народився 10 вересня 1937 р. у с. Застав'я Корецького району Рівненської області в селянській сім'ї. Закінчивши Великомежиріцьку середню школу, навчався у Житомирському сільськогосподарському інституті (1954-1959 рр.).

Працював на Українській дослідній станції хмелярства завідувачем виробництва, старшим техніком та завідувачем Бердичівського опорного пункту (хмелерадгосп “Дубова”) (1959-1963 рр.).

З 1963 по 1965 р. – аспірант УкрНДІ економіки і організації сільського господарства Кандидатську дисертацію “Економічна ефективність капітальних вкладень у колгоспах Полісея” захистив у жовтні 1965 р. в Українській сільськогосподарській академії.

За направленням працював в УНДІЕОСГ молодшим, старшим науковим співробітником, з 1972 р. – завідувачем сектору, з 1976 р. – заступником директора з наукової роботи, з 1993 р. – завідувачем відділу основних фондів, а з 1997 р. – завідувачем відділу цін на матеріальні ресурси.

У 1984 р. на вченій раді Інституту економіки АН Української РСР Гліб Макарович захистив докторську дисертацію "Економічні проблеми формування та ефективного функціонування основних фондів сільського господарства (на матеріалах Української РСР)". Науковий ступінь доктора економічних наук йому присуджено 1986 р.

Г.М. Підлісецький має вчені звання старшого наукового співробітника (1969 р.) і професора (1992 р.). А в травні 1995 р. його обрано членом-кореспондентом Української академії аграрних наук.

У 1965-1969 рр. Г.М. Підлісецький проводив дослідження з проблеми "Підвищення ефективності капітальних вкладень, основних фондів і нової техніки". Зокрема, досліджувалися питання економічної ефективності капітальних вкладень у сільськогосподарській меліорації; у співпраці розроблена Методика визначення та аналізу економічної ефективності капітальних вкладень у сільське господарство.

Впродовж 1970-1990 рр. вчений був керівником та відповідальним виконавцем чотирьох розробок державної тематики стосовно підвищення економічної ефективності основних фондів сільськогосподарських підприємств, обґрунтування нормативів основних засобів на 10, 11, 12 та 13-ту п'ятирічки, прогнозів фондозабезпеченості та потреби сільського господарства в капітальних вкладеннях, а також п'яти госпдоговірних тем на замовлення міністерств та відомств.

У наступний період очолюваним Г.М. Підлісецьким колективом і за безпосередньою участю вченого розроблено методологію оцінки основних засобів у підприємствах АПК, удосконалено методи аналізу ефективності, формування та використання основних засобів в аграрних та переробних

підприємствах в умовах ринку, відпрацьовано методологію ціноутворення на матеріальні ресурси.

У 1987-1994 рр. Гліб Макарович очолив спеціалізовану вчену раду Інституту аграрної економіки по захисту кандидатських дисертацій. Згодом став заступником голови спеціалізованої вченої ради ННЦ “ІАЕ” по присудженню наукового ступеня доктора наук, а також членом аналогічної спеціалізованої вченої ради в Сумському національному аграрному університеті.

За багаторічну сумлінну працю вченого нагороджено золотою, срібною та бронзовою медалями ВДНГ СРСР, Почесними грамотами.

Доробок вченого налічує 347 видань. Наукова діяльність Г.М. Підлісецького отримала визнання на найвищому рівні: в 1992 р. йому було присвоєне звання професора, в 1995 р. він став членом-кореспондентом УААН (нані НААН), у 2008 р. – отримано звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Глибоке захоплення обраним науковим напрямом Гліб Макарович передав своїм учням – за його керівництвом було підготовлено 2 докторів та 13 кандидатів економічних наук, які нині гідно продовжують справу вченого.

СЕКЦІЯ 1

ЖИТЄВИЙ І НАУКОВИЙ ШЛЯХ Г.М. ПІДЛІСЕЦЬКОГО

Захарчук О.В.

ФОРМУВАННЯ ТА ВІДТВОРЕННЯ АГРАРНОГО КАПІТАЛУ У
НАУКОВИХ ПРАЦЯХ ПІДЛІСЕЦЬКОГО ГЛІБА МАКАРОВИЧА

Зіновчук В., Раманаскас Ю.

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ КАПІТАЛІЗАЦІЇ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КООПЕРАТИВІВ

Могилова М.М.

ЩОДО ПРІОРИТЕТНОСТІ МЕТОДІВ ОЦІНКИ АГРОБІЗНЕСУ І
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО МАЙНА В УГОДАХ M&A

Кропивко М.М.

НОВІТНІ ВИКЛИКИ ПЕРЕД АГРАРНОЮ ЕКОНОМІЧНОЮ
НАУКОЮ У ПІСЛЯВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ УКРАЇНИ

Кісіль М.І.

ЗМІНИ У МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЯМИ ТА ЇХ
ОСОБЛИВОСТІ В АГРАРНІЙ СФЕРІ

Халін С. В., Шустік Л. П.

ОЦІНКА РИНКУ СІЛЬГОСПТЕХНІКИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ
МАШИНОВИПРОБУВАНЬ

Захарчук О.В., Завальнюк О.І.

ВИТРАТИ НА УТРИМАННЯ ОСНОВНИХ ВИРОБНИЧИХ
ЗАСОБІВ НАУКОВОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ БЮДЖЕТНОЇ
УСТАНОВИ

Збарський В. К.

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ОСНОВНОГО
КАПІТАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Талавиця М. П.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РИНКУ НАФТОПРОДУКТІВ

Юшин С. О.

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО СЕКТОРУ У СИСТЕМІ КООРДИНАТ
"ІНФОРМАЦІЯ-ЕНТРОПІЯ": ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Патика Н. І.

ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ В
УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сало І. А.

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ САДІВНИЦТВА В
УКРАЇНІ

Зоря О.П., Зоря С.П., Мауер Д.Р.

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК
ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Тулуш Л. Д.

ФІСКАЛЬНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ
АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ

Андрос С.В., Герасимчук В.Г.,

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ТА ІННОВАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ
УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Музика П.М., Соломонко Д.О.

РЕГІОНАЛЬНІ ПРІОРИТЕТИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО
СТРАТЕГУВАННЯ В АГРОПРОДОВОЛЬЧОМУ ПІДКОМПЛЕКСІ

Людвенко Д. В.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ГОСПОДАРСЬКІ ЗАХОДИ ЩОДО ОЦІНКИ ТА
ЗРОСТАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА

Мірзоєва Т.В.

ЛІКАРСЬКЕ РОСЛИННИЦТВО ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ
НАПРЯМОК ВІТЧИЗНЯНОГО АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Кернасюк Ю. В.

ПЕРСПЕКТИВНА КЛІМАТИЧНО ОПТИМІЗОВАНА МОДЕЛЬ
ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АПК
КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Радченко О.Д.

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У
АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Корженівська Н., Нісходовська О.

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕСУРСІВ
СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Шолойко А.С.

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ
У СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Правдюк Н.Л.

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ У ГАЛУЗІ
САДІВНИЦТВА

Дубас Р.Г.

КАПІТАЛІЗАЦІЯ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ У
ВОЄННИЙ ТА ПІСЛЯВОЄННИЙ ЧАС

Мацибора Т. В.

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА

Булавка О.Г.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗБУДОВИ СІЛЬСЬКИХ
ТЕРИТОРІЙ У ВОЄННИЙ ТА ПОВОЄННИЙ ПЕРІОДИ

Навроцький Я.Ф., Петров В.М.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ В УКРАЇНІ

Вишневецька О.В.

РИНОК ПАЛЬНОГО В УКРАЇНІ В ПЕРІОД ВІЙНИ

Нечитайло В.В.

ЗАХОДИ ЩОДО СТВОРЕННЯ СПРИЯТЛИВОГО
ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ
УКРАЇНИ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

Єфімцева О.Л.

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНОГО ПІДХОДУ ДО
ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ОСНОВНІ ВИДИ ТЕХНОЛОГІЧНИХ
ПОСЛУГ

Заходим М. В.

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА

Роговський І. Л.

МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБҐРУНТУВАННЯ
ТИПОРОЗМІРНОГО РЯДУ ЗЕРНОЗБИРАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ

Стендер С. В.

ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО І
ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ МАЛОЦІННИХ ТА
ШВИДКОЗНОШУВАНИХ ПРЕДМЕТІВ

Чопенко В.М.

ШЛЯХИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЛЮДНОСТІ В СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ
УКРАЇНИ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНОЇ КРИЗИ

Дранус В.В.

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО СТРАХУВАННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ

Дранус Л.С.

ІННОВАЦІЙНИЙ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ
РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Кривенко Н.В.

ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПОРТУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ
УКРАЇНИ

Останчук А.Д.

ОСНОВНІ ЗАСОБИ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ, ЇХ СКЛАД
ТА ВІДНОВЛЕННЯ

Євенко Т.І.

ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ
РЕСУРСІВ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ

**Спринчук Н.А., Воронецька І.С., Кравчук О.О., Петриченко І.І.,
Корнійчук О.О.**

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В ТОВАРНУ КОРМОВИРОБНИЦТВІ

Шелудько С.А.

РИЗИК-КОМПОНЕНТИ В ОЦІНЦІ РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ
АГРОБІЗНЕСУ В УМОВАХ ЕКЗИСТЕНЦІЙНИХ КРИЗ

Збарська А.В.

РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Кожухар В.В.

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ
САДІВНИЦТВА

Ковальов С.М.

ГРАНТОВЕ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У СІЛЬСЬКЕ
ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ

Шевченко О.О.

СІЛЬСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО
СТАНУ

Шедловська О.В.

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-
ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРОПРОМИСЛОВИХ
ПІДПРИЄМСТВ

Попова О.П. Коцюбинська Л.М.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІЛІЙ
УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ ЕКСПЕРТИЗИ СОРТІВ РОСЛИН

Дорош Б. Й.

МАЙБУТНЄ МОДЕЛЮВАННЯ У МАКРОЕКОНОМІЦІ: ПРИЧИНИ
ЗАМІНИ DSGE МОДЕЛЕЙ НА АГЕНТСЬКІ МОДЕЛІ

Мельник Д.В.

РОЗВИТОК ВИРОБНИЦТВА БІОМЕТАНУ В УМОВАХ
ВИКЛИКІВ ПРОДОВОЛЬЧОЇ ТА ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Кімейчук І.В.

ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ОЦІНКИ ЕКОСИСТЕМНИХ
ФУНКЦІЙ ЛІСІВ ВП НУБІП УКРАЇНИ «БОЯРСЬКА ЛІСОВА
ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ»

Вовк В. Ю.

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ БЕЗВІДХОДНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ

Стріховський Д. М.

ПІДТРИМКА ТВАРИННИЦТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Кулинич К.В.

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Новоселець А.І.

КОНКУРЕНТНА ПОБУДОВА ЦІЛЬОВИХ РИНКІВ ЗБУТУ ПРОДУКЦІЇ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Асанішвілі І. Б.

СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Науменко О.М.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Майданюк О.В.

ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Томашук І.О.

АКТУАЛІЗАЦІЯ ТЕОРЕТИЧНИХ АСПЕКТІВ ОЦІНЮВАННЯ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Авраменко Р.Ф.

МАРКЕТИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ НА РИНКУ СОНЯШНИКУ

Лисун Ю.Д.

МАРКЕТИНГОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВАРОВИРОБНИКІВ МОЛОКА

Майстренко В.І.

РОЗВИТОК ГАЛУЗІ ОВОЧІВНИЦТВА В УКРАЇНІ

Масило А.Ф.

УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

Степанець І.П.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН

Гелевей О.О.

ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Корнійчук Т.А.

МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ АГРАРНИХ ФОРМУВАНЬ В ПРОЦЕСІ ВІДБУДОВИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Скакун О.М.

ПРОСУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ ВІТЧИЗНЯНИХ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗАСОБАМИ ІНТЕРНЕТ КОМУНІКАЦІЙ

Павлишин С.П.

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ МАРКЕТИНГОВОЇ ЛОГІСТИКИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Луцій І.О.

ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ АКТИВНОСТІ БРЕНДІВ ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Василина О. Р.

ДІДЖІТАЛ-ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Магійович Р.І.

СУЧАСНЕ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Зеліско Н.Б.

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Колач С.М.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КАПІТАЛІЗАЦІЇ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ У НЕВИЗНАЧЕНИХ ОБСТАВИНАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Сидоренко Є.В.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ В ІННОВАЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Похиленко Н.М.

СТРИМУЮЧІ ФАКТОРИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В АПВ УКРАЇНИ

Гонтарук Я.В.

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ НА ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНІЙ ОСНОВІ

Усата Н.В.

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕХАНІЗМ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДБУДОВИ ТА РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Остапчук С.М., Крушельницький М.В.

ОЦІНКА МАЙНОВИХ ВТРАТ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ

Стендер С. В.

ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО І ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ МАЛОЦІННИХ ТА ШВИДКОЗНОШУВАНИХ ПРЕДМЕТІВ

Перспективи впровадження безвідходних технологій у сільському господарстві України

**Вовк Валерія Юрїївна,
аспірантка третього року навчання,
асистентка кафедри комп'ютерних наук та економічної кібернетики,
науковий співробітник наукової тематики,
Вінницький національний аграрний університет
068-048-36-52, vvovk_2703@ukr.net**

Згідно з доповіддю Міжурядової групи експертів зі зміни клімату наукові дослідження свідчать, що зміна клімату в результаті антропогенного впливу з кінця XIX століття лише приблизно на третину пов'язана з природними змінами, а на дві третини обумовлена діяльністю людини, зокрема збільшенням концентрації парникових газів в атмосфері. Глобальні кліматичні зміни створюють високі екологічні ризики та загрози людству [1, с. 4].

Сільськогосподарське виробництво хоча і є найбільш чутливим до змін клімату, проте спричиняє значний негативний вплив на навколишнє середовище за рахунок накопичення небезпечних відходів. У світі всі викиди сільського господарства складаються на 60% із метану та на 40% з вуглецю. Зокрема, найбільш шкідливими є відходи тваринництва, викиди від яких згідно з новим дослідженням Greenpeace, становлять більше 17% (502 млн тонн CO²) від загального обсягу викидів парникових газів у ЄС. Враховуючи побічні фактори викидів (наприклад, промислове виробництво м'яса, вирощування сільськогосподарських культур для корму тощо), дана галузь виробляє щорічно 704 млн тонн CO² [2].

Перспективним напрямом розвитку сільськогосподарського виробництва є його перехід від споживача енергії до її виробника. Сільська місцевість має значний потенціал біомаси, доступної для виробництва енергії. Технології використання біомаси постійно вдосконалюються, забезпечуючи отримання

енергії в придатній для споживача формі та з максимально можливою ефективністю. Значну перевагу у розвитку безвідходних технологій мають біогазові технології, вони є порівняно простими, енергоощадними, економічно доцільними і екологічно чистими.

Найбільш ефективною і перспективною з погляду енергозбереження й охорони навколишнього середовища є комплексна переробка відходів сільського господарства з використанням біологічного методу – метанового зброджування. Продуктом такого зброджування є біогаз, який використовується як паливний енергоносіє. Залежно від вмісту у ньому метану, його енергоємність може бути різною: енергоємність біогазу із часткою метану 56% становить 20 МДж/м³, 62% – 22,7 МДж/м³, 70% – 25 МДж/м³. Для порівняння: природний газ – 33,6 МДж/м³, дизпаливо – 36 МДж/л, бензин – 30,5 МДж/л.

Завдання запровадження безвідходних технологій у агропромисловому виробництві є надзвичайно актуальним в умовах сьогодення і полягає у створенні замкнутих циклів виробництва з рециркуляцією сировинних матеріалів, коли кожна кінцева ланка одного виробництва слугує початковою ланкою наступної, в результаті чого в зовнішнє середовище не надходить відходів і мінімізуються негативні наслідки для природнього середовища. Тому так важливо інтенсифікувати дослідження та інноваційні розробки щодо створення нових безвідходних технологій виробництва АПК.

Ефективність виробництва біогазу з відходів тваринництва представлена на основі практичного функціонування біогазового комплексу як допоміжного виробництва на тваринницьких фермах із потужністю у 1000 т дасть можливість отримати прибуток на рівні 1,9 млн грн для свинокомплексів та 1,6 млн грн для молочно-тваринницьких ферм. Собівартість виробництва 1 тис м³ біогазу становить 13,2 тис грн та 11 тис грн відповідно. Економічний ефект від реалізації його за ринковою ціною, яка станом на серпень 2022 р. становить для промисловості 54 тис грн/м³ (після очищення біогазу від CO²) є суттєвим. Валовий прибуток від виробництва біогазу для агроформувань України може сягати від 5,08 до 24,86 млн грн. залежно від виду сировини. Для підприємства перевагами

впровадження біогазових технологій є економія на витратах через виробництво електро- та теплової енергії з власної сировини, зменшення залежності від зовнішніх енергоносіїв, можливість забезпечувати енергією інших споживачів. При спалюванні 1 м³ біогазу можливо виробляти 2,5-3 кВт електроенергії і 4-5 кВт теплової енергії, при цьому близько 30% біогазу використовується на технологічні потреби установки. Проте, економічні вигоди від використання біогазу в кожному конкретному випадку залежатимуть від типу відходів, доступних для переробки, інвестиційних можливостей, наявності локального енергетичного ринку та державних ініціатив [3, с. 196].

Загальний потенціал України оцінюється в 52 млрд м³ біогазу на рік. Враховуючи структуру підприємств та технічну і економічну доцільність, обсяг біогазового виробництва в Україні оцінюється в 1600 установок з міні-ТЕЦ потужністю 100 кВт. Загальна встановлена потужність біогазової установки може сягати 820 МВт електроенергії [4].

У зв'язку з тим, що енергетична цінність гною різних видів тварин не однакова, то і вихід газу з 1 т його теж відрізняється. Скрізь для одержання біогазу в основному використовується гній тваринницьких комплексів. Відомо, що 1 гол. великої рогатої худоби в середньому за добу дає 45 кг гною, з якого можна виробити 2,5 м³ біогазу, вихід гною і газу від 1 гол. свиней – відповідно 6,5 кг та 0,3 м³, птиці – 0,137 кг і 0,02 м³. При цьому його собівартість становить 15-20 євро за 1000 м³.

Окрім цього, при виробництві біогазу утворюється побічна продукція перероблення органічної маси – органічне добриво дигестат. При сепарації дигестату утворюються тверда (шлам) і рідка (концентрат) фракції. Нині сумарне утворення дигестату на біогазових станціях в Україні складає близько 2 млн т і буде зростати зі збільшенням числа біогазових потужностей в Україні. Так, з 1 т силосу кукурудзи утворюється 780 кг дигестату, 1 т курячого посліду – 890 кг, 1 т жому – 910 кг, гною ВРХ – 920 кг, а гноївки свиней – 990 кг. На кожний мегават потужності біогазової установки за рік утворюється 40–50 тис. т такого дигестату [5, с. 151].

Впровадження стратегії розвитку енергетичного сектору на основі

виробництва біогазу та механізмів організаційно-економічного забезпечення відбувається зі зміною пріоритетів, що можна сформулювати такими положеннями:

- 1) стимулювання енергозбереження суб'єктів господарювання та населення, формування культури споживання енергії;
- 2) модернізація енергетичної інфраструктури;
- 3) вдосконалення системи управління відповідно світовим стандартам;
- 4) зниження енергоємності ВВП;
- 5) впровадження моніторингової системи енергетичного балансу та його оцінка за критеріями ефективності;
- 6) відповідальність за енергетичну ефективність національної економіки несуть всі учасники енергетичної системи (підприємства енергетичного сектору, бізнес-структури, державні (територіальні, регіональні) органи управління, населення) шляхом взаємодії у досягненні балансу інтересів;
- 7) на зміну екстенсивного розвитку суб'єктів господарювання приходить курс на інноваційні процеси й технології, енергозбереження та впровадження нових організаційних форм у виробництві енергії;
- 8) диверсифікація джерел енергії, збільшення частки енергії з агробіомаси [1, С. 122].

На даний час понад 65 країн світу використовують біогазові установки, виробляючи біогаз як альтернативне джерело енергії. Лідером у застосуванні біогазових технологій є Китай, де діє понад 15 млн біогазових установок. 86% біогазу підприємства Китаю виробляють із сільськогосподарських відходів і лише 14% – із промислових та каналізаційних відходів. Китай має середньо- та довгостроковий план розвитку відновлюваної енергетики з метою досягнення річного рівня виробництва біогазу на рівні 50 млрд м³, які мають бути забезпечені як біогазовими установками промислового типу, так і малопотужними домашніми станціями. В Індії діє близько 10 млн біогазових установок. Сільськогосподарські відходи (включаючи гній тварин, відходи ферм, рослинні залишки та енергетичні культури) є рушійною силою світового ринку біогазу. Вони становлять приблизно 65-70% сировини біогазового

ринку.

Загалом ми виокремили п'ять основних екологічних ефектів від впровадження біогазових безвідходних технологій в агроформуваннях України:

1) переробка сільськогосподарських відходів – за допомогою біогазових установок вирішується проблема утилізації насамперед гною та посліду. На виході з таких установок фермери отримують екологічно чисті рідкі або тверді біодобрива, в яких відсутні неприємні запахи, яйця гельмінтів, насіння бур'яну та нітрати;

2) скорочення викидів парникових газів – насамперед буде досягнуто скорочення викидів іншого парникового газу – CO_2 , оскільки вироблення електричної та теплової енергії з відновлюваних джерел (біогаз) призведе до заміщення еквівалентної кількості енергії, отриманої внаслідок спалювання викопних видів палива на електростанціях, які видають потужність до енергосистеми;

3) вирішення проблеми зберігання і транспортування сировини (впровадження принципів екологістики) – впровадження біогазових комплексів дає можливість не тільки переробляти відходи тваринництва, а й не експлуатувати анаеробні ставки. Крім того, що ставки та сховища є основним джерелом потрапляння забруднюючих речовин в атмосферне повітря та потенційно можуть бути забруднювачами ґрунту та ґрунтових вод, вони також займають великі площі;

4) впровадження альтернативних джерел енергії – гнучка система використання енергетичних ресурсів дозволяє максимально використовувати отриману теплову і електричну енергії;

5) утворення якісного добрива (дигестату) – залишки бродіння, що утворюються в процесі виробництва біогазу в біогазових установках, є якісним добривом, яке можна реалізовувати або використовувати замість мінерального добрива [3, с. 196].

Впровадження біогазових станцій на сільськогосподарських підприємствах дозволить налагодити екологічно чистий, безвідходний спосіб переробки,

утилізації і знезараження різноманітних органічних відходів рослинного і тваринного походження. З іншого боку – такі установки стають джерелом додаткового доходу, зниження витрат і собівартості виробленої продукції за рахунок забезпечення енергоресурсами та органічними добривами основного виробництва підприємств. При використанні біогазової установки власне споживання енергії складає 20% від отриманої. У разі використання біогазу для одночасного виробництва електричної та теплової енергії (когенерація), 30-40% енергії перетворюється в електричну енергію, 40-50% – у теплову, інша частина направляється на власні потреби.

Таким чином, безвідходне сільськогосподарське виробництво – це головне завдання майбутніх технологічних розробок, які дозволять людству забезпечити сталий розвиток та зменшити техногенний вплив на навколишнє середовище. Переробка органічних відходів від виробництва та споживання у біогазовій установці є економічно і екологічно оптимальним рішенням. При цьому утворені внаслідок утилізації відходів продукти (біогаз, біодобрива) сприяють розв'язанню проблеми задоволення потреби у певних категоріях матеріальних ресурсів, а саме енергоресурсами та добривами, які сприятимуть збільшенню обсягів виробництва при умові зменшення обсягів використання природних ресурсів. Заміщення енергоносіїв та добрив біологічними аналогами, які досягаються при утилізації відходів виробництва на біогаз, а також значне зменшення їх імпорту – позитивно впливають і на внутрішню рівновагу у країні, і на її ВВП.

Список літератури

1. Зміна клімату: наслідки та заходи адаптації: аналіт. доповідь / [С. П. Іванюта, О. О. Коломієць, О. А. Малиновська, Л. М. Якушенко] ; за ред. С. П. Іванюти. Київ : НІСД, 2020. 110 с.

2. В ЄС тваринництво здійснює більше викидів CO², ніж всі автомобілі на європейських дорогах загалом. URL: <https://lc-les.com/press-center/posts/v-yes-tvarinictvo-zdijsnyuye-bilshe-vikidiv-so2-nizh-vsi-avtomobili-na-yevropejskih-dorogah-zagalom> (дата звернення: 20.08.2022).

3. *Вовк В. Ю.* Економічна ефективність використання безвідходних технологій в АПК. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики.* 2020. № 4 (54). С. 186-206. DOI: 10.37128/2411-4413-2020-4-13.

4. *Вовк В. І.* Розширення ЕС: вплив на екологічну політику і сталий розвиток. URL: <http://www.ji.lviv.ua/n41texts/vovk.htm> (дата звернення: 20.08.2022)..

5. *Honcharuk I. V., Vovk V. Yu.* Waste-free technology's for the production of biofuels from agricultural waste as a component of energy security of enterprises. *Development of scientific, technological and innovation space in Ukraine and EU countries: collective monograph.* Riga, Latvia : Publishing House "Baltija Publishing", 2021. P. 142-165. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-151-0-37>.